

การจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*

Knowledge management within the organization

of The Department of Local Administration

ปรารถนา กลิ่นสุคนธ์**

Pradthana Klinsukon

6614830090@ruemail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ (2) ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นส่วนกลาง จำนวน 228 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย นโยบายและกลยุทธ์ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร การวัดผล โครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ ตามลำดับ ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การบ่งชี้ความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำสำคัญ: ความรู้; การจัดการความรู้; กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

Keywords: Knowledge; Knowledge Management; Department of Local Administration

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการความรู้ภายในองค์กร
ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

**นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสารสนเทศที่มีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้ไปทั่วโลกได้อย่างง่ายและรวดเร็วผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหลากหลายช่องทาง ด้วยความเป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์จากอิทธิพลของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวไกล ทำให้ผู้ครอบครององค์ความรู้จะเป็นผู้ได้เปรียบในด้านต่างๆ (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2566, หน้า 52) และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กล่าวว่าหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาการจัดการความรู้ภายในองค์กรให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตลอดเวลา รวบรวมข้อมูลและกลั่นกรองความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่กล่าวว่า บุคลากรภาครัฐจะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติใหม่ จากการที่ยึดปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ เป็นการเน้นการสร้างสรรค์นวัตกรรมและความคิดใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติราชการ อาจกล่าวได้ว่าการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือที่ช่วยขับเคลื่อนการปฏิบัติราชการ และถือเป็นพลังของผู้ปฏิบัติงานในภาครัฐให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2546) ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีบทบาทภารกิจในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัด ผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายเพื่อให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลทางดิจิทัลเพื่อรองรับการพัฒนาตามแนวทาง Thailand 4.0 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566, หน้า 14 - 15) และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาบุคลากรโดยมุ่งการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผ่านกลไกการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ผลของการพัฒนาเพื่อปรับปรุงรูปแบบวิธีการพัฒนาบุคลากร และมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้ประโยชน์จากความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2568, หน้า 20)

การศึกษานี้มุ่งศึกษาปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และศึกษาระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการความรู้ภายในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

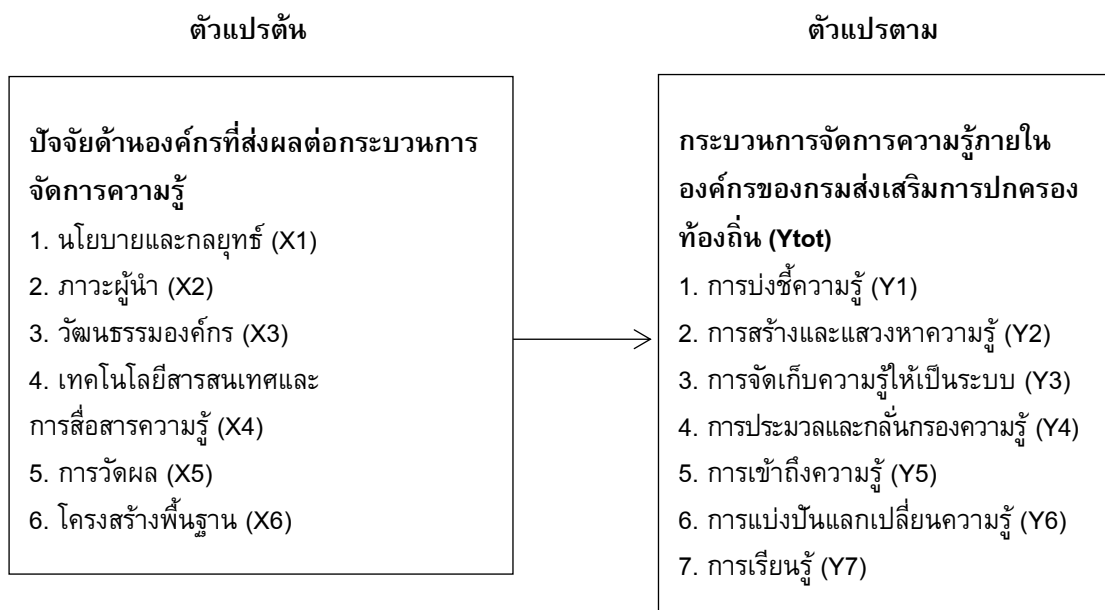
1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สมมติฐานของการวิจัย

1. นโยบายและกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร
2. ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร
3. วัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร
4. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร
5. การวัดผลมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร
6. โครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550, อ้างถึงใน พัทธี กาสุรีย์, 2560) บุญดี บุญญากิจ (2547, อ้างถึงใน วินิตย์ ชันดี, 2559) สุวรรณ เจริญเสาวภาคย์ (2548) และฉลองรัฐ อินทรีย์ (2550, อ้างถึงใน พงศกร พรหมเรืองโชติ, 2562) ผู้วิจัยนำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนกลาง จำนวน 228 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง +5% (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2567, หน้า 65)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และประเภทตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์การที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและกลยุทธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ ด้านการวัดผล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเรียนรู้

แบบสอบถามในส่วนที่ 2-3 มีรูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert Scale (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2567, หน้า 62-63) และได้กำหนดค่าของช่วงคะแนนตามช่วงน้ำหนัก 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย และ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบตอบคำถามได้อย่างอิสระ

ทั้งนี้ การประเมินคุณภาพแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ใช้วิธีประเมินความแม่นยำด้านเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดย IOC อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับกันทั่วไปในระดับที่มากกว่า 0.60 และวิธีประเมินความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยมีระดับความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในระดับที่มากกว่า 0.70 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentages) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ และวิเคราะห์ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดระดับค่าเฉลี่ยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก และค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานทางสถิติของ Pearson Correlation โดยเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับความสัมพันธ์ระดับตัวแปร เพื่ออธิบายความสัมพันธ์และแปลความหมาย (Bartz, 1999, อ้างถึงใน กนกวรรณ คุ่มพะเนียด, 2565, หน้า 21) มีดังนี้ ระดับ 0.81 - 1.00 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ระดับ 0.61 - 0.80 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ระดับ 0.41 - 0.60 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 0.21 - 0.40 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ระดับ 0.00 - 0.20 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	101	44.3
หญิง	127	55.7
รวม	228	100.0
อายุ		
20 – 29 ปี	57	25.0
30 – 39 ปี	111	48.7
40 – 49 ปี	41	18.0
50 ปีขึ้นไป	19	8.3
รวม	228	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
อนุปริญญา	2	0.9
ปริญญาตรี	107	46.9
ปริญญาโท	118	51.8
ปริญญาเอก	1	0.4
รวม	228	100.0
ประสบการณ์ทำงาน		
1 – 5 ปี	70	30.7
6 – 10 ปี	91	39.9
11 – 15 ปี	26	11.4
16 – 20 ปี	18	7.9
21 ปีขึ้นไป	23	10.1
รวม	228	100.0
ประเภทตำแหน่ง		
ข้าราชการ	183	80.3
พนักงานราชการ	43	18.9
ลูกจ้างประจำ	2	0.9
รวม	228	100.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.7 อายุของบุคลากรส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.7 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 51.8 ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.9 และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 80.3

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ ดังตารางที่ 2

ปัจจัยที่ด้านองค์กรที่ส่งผลต่อ กระบวนการจัดการความรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล	อันดับ
ด้านนโยบายและกลยุทธ์	4.70	0.62	มากที่สุด	1
ด้านภาวะผู้นำ	4.63	0.58	มากที่สุด	2
ด้านวัฒนธรรมองค์กร	4.50	0.65	มากที่สุด	3
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารความรู้	4.31	0.71	มาก	6
ด้านการวัดผล	4.33	0.67	มาก	4
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.32	0.63	มากที่สุด	5
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	0.55	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น จำแนกเป็นรายด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.55) ซึ่งปัจจัยด้านองค์กร
ที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรมากที่สุด คือ ด้านนโยบายและกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.70$, S.D. =
0.62) รองลงมาเป็นด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.58) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.65)
ด้านการวัดผล ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.67) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.63) และน้อยที่สุด คือ
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณา
ในแต่ละปัจจัย ปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด
ด้านการวัดผล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ดังตารางที่ 3

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่า
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 3 ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร

กระบวนการจัดการความรู้ ภายในองค์กร	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
การบ่งชี้ความรู้	4.65	0.61	มากที่สุด
การสร้างและแสวงหาความรู้	4.48	0.69	มาก
การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	4.39	0.75	มาก
การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้	4.38	0.65	มาก
การเข้าถึงความรู้	4.30	0.65	มาก
การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.26	0.73	มาก
การเรียนรู้	4.34	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.40	0.59	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.59) และรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การบ่งชี้ความรู้ ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.61) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การสร้างและแสวงหาความรู้ ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.69) การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.75) การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.65) การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.69) การเข้าถึงความรู้ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.73) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังตารางที่ 4 - 5

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร

ตัวแปร	ตัวแปรต้น					ตัวแปรตาม	
	นโยบายและกลยุทธ์	ภาวะผู้นำ	วัฒนธรรมองค์กร	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้	การวัดผล	โครงสร้างพื้นฐาน	กระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร (Y tot)
นโยบายและกลยุทธ์ (X1)	1	.802 [*]	.640 [*]	.623 [*]	.604 [*]	.613 [*]	.772 [*]
ภาวะผู้นำ (X2)		1	.751 [*]	.583 [*]	.599 [*]	.585 [*]	.727 [*]
วัฒนธรรมองค์กร (X3)			1	.687 [*]	.688 [*]	.630 [*]	.726 [*]
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ (X4)				1	.782 [*]	.658 [*]	.678 [*]
การวัดผล (X5)					1	.763 [*]	.702 [*]
โครงสร้างพื้นฐาน (X6)						1	.685 [*]

หมายเหตุ * $p < .05$

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ได้แก่ นโยบายและกลยุทธ์ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร การวัดผล โครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นโยบายและกลยุทธ์ (X1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรมากที่สุด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.772 ส่วนภาวะผู้นำ (X2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรเป็นอันดับรองลงมา ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.727

ตารางที่ 5 สรุปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร

ปัจจัยด้านองค์กร	กระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร		
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
นโยบายและกลยุทธ์ (X1)	.772*	.000	สูง
ภาวะผู้นำ (X2)	.727*	.000	สูง
วัฒนธรรมองค์กร (X3)	.726*	.000	สูง
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ (X4)	.678*	.000	สูง
การวัดผล (X5)	.702*	.000	สูง
โครงสร้างพื้นฐาน (X6)	.685*	.000	สูง

หมายเหตุ * $p < .05$

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร พบว่า ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรมีทั้งหมด 6 ด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 รายด้านดังนี้

ด้านนโยบายและกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรมากที่สุด (อันดับ 1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.772 อยู่ในระดับสูง

ด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร (อันดับ 2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.727 อยู่ในระดับสูง

ด้านวัฒนธรรมองค์กร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร (อันดับ 3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.726 อยู่ในระดับสูง

ด้านการวัดผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร (อันดับ 4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.702 อยู่ในระดับสูง

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร (อันดับ 5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.685 อยู่ในระดับสูง

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร (อันดับ 6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.678 อยู่ในระดับสูง

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ปรากฏผล ดังนี้

1. นโยบายและกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. วัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. การวัดผลมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. โครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย นโยบายและกลยุทธ์ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร การวัดผล โครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแต่ละปัจจัยส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ตามลำดับ ดังนี้

1. นโยบายและกลยุทธ์ จากการวิจัยพบว่านโยบายและกลยุทธ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรมากที่สุด อาจเป็นผลมาจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบาย ทิศทางและกลยุทธ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ชัดเจน ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ และปรับปรุงกระบวนการจัดการความรู้ให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐ ศรีภูธร (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสำนักผู้ตรวจการแผ่นดิน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสำนักผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ นโยบาย กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวรัชย์ พรประสิทธิ์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา สำนักงานเขตกลุ่มกรุงเทพใต้ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตกลุ่มกรุงเทพใต้ คือ ความชัดเจนของนโยบายแผนและกลยุทธ์ด้านการจัดการความรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปพนวิช เข้มพิลา (2566) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของสำนักงานงบประมาณกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จ คือ การกำหนดนโยบายการจัดการความรู้ที่ชัดเจน

2. ภาวะผู้นำ จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้เป็นลำดับรองลงมา อาจเป็นผลจากการที่ผู้บริหารกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีการประกาศนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการจัดการความรู้ไว้อย่างชัดเจน และกระตุ้นให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ มีการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการจัดการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพร วงษ์พานิช (2555) ได้ศึกษาปัจจัยองค์กรในการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ด้านภาวะผู้นำขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนพิศ ปลุกสร้าง (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ คือ ผู้นำองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์

อศวไพศาลกุล (2556) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของส่วนตรวจสอบเขตปลอดอากร กองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่สนับสนุนต่อการแลกเปลี่ยนความรู้

3. วัฒนธรรมองค์กร จากการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร อาจเป็นผลมาจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคน มีการส่งเสริมให้บุคลากรปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรภายในองค์กรมีความมุ่งมั่นและร่วมมือในกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะ ศิริวรรณ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ในหน่วยงานภาครัฐไทย ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ในหน่วยงานภาครัฐไทย คือ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ อินตรา (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของข้าราชการในหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของข้าราชการในหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม คือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร

4. การวัดผล จากการวิจัยพบว่าผลการวัดผลเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร อาจเป็นผลมาจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีการสรุปบทเรียนหรือถอดบทเรียนที่ได้รับจากการจัดการความรู้อย่างสม่ำเสมอ มีเกณฑ์การประเมินกลุ่มกิจกรรมการจัดการความรู้ที่เป็นมาตรฐาน มีการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นหรือจัดอบรมให้บุคลากรอย่างเพียงพอก่อนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภัทร อาปะโม (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คือ การวัดและประเมินผล ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการจัดการความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรรัตน์ แสงวารี (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ คือ ระบบการบริหารจัดการวัดผลประเมินผล

5. โครงสร้างพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่าโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร อาจเป็นผลมาจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน มอบหมายงานและความรับผิดชอบที่ชัดเจนโดยยึดหลักความรู้ ความสามารถ จัดให้มีสถานที่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา สิริรัตนสุธี (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ คือ ด้านโครงสร้างองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา พินิตธารัง (2563) ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษา คือ โครงสร้างองค์กร

6. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ จากการวิจัยพบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร อาจเป็นผลมาจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาความรู้ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ในองค์กรทำให้เกิดคลังความรู้ที่บุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงได้ และสามารถ

เรียกมาใช้งานและสืบค้นข้อมูลได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ แดงแท้ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของกองบิน 4 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของกองบิน 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐปาณิน นิลเบ็ง (2566) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการใช้กระบวนการจัดการความรู้ในการพัฒนาองค์กร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารและด้านกระบวนการและเครื่องมือมีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสำเร็จของการใช้กระบวนการจัดการความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.922 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมกร มณีจันทร์ (2566) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพร้อมในการจัดการความรู้ของบุคลากรเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผล คือ เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. จากการศึกษาในระดับของกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดข้อจำกัดในการเก็บและแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์กร
2. ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการขับเคลื่อนกิจกรรมการจัดการความรู้ และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้ร่วมกันพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สำคัญขององค์กร
3. ควรสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร รวมถึงระหว่างบุคลากรด้วยกันเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทําวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งถัดไป ควรมีการทําวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะได้ข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์มากยิ่งขึ้น
2. ควรทําการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร เช่น ปัจจัยด้านบุคลากร หรือ ด้านทักษะ เพื่อให้การวิจัยมีมิติที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปพัฒนา นโยบายหรือแนวทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ คัมพะเนียด.(2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาการประสานงานภูมิภาค

(สำนักงานใหญ่).วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570). ค้นเมื่อ

20 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.dla.go.th/visit/additionalplans66-70.pdf>.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2568). แผนการพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (HRD Plan)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2568, จาก <https://www.dla.go.th>

/upload/templateWebMenu/attachFile/2567/3/1710397626757.pdf

- กิตติศักดิ์ แดงแท้ (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของกองบิน 4. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จักรีรัตน์ แสงวารี. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วารสารเกษมบัณฑิต, 14(2), 99-113.
- จุฑามาศ อินตรา. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของข้าราชการในหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. วารสารวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 10(1), 75-85.
- เฉลิมพล ศรีหิรัญ. (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ชนาภา สิริตันสุธี. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน. วารสารมหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์เอเชีย, 3(1), 10-22.
- ชวนพิศ ปลุกสร้าง. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการจัดการความรู้ ของกรมอุตุนิยมวิทยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐ ศรีภูธร. (ม.ป.ป.). การจัดการความรู้ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. ค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2567, จาก https://ombstudies.ombudsman.go.th/article_attach/12-1%20Nat%20fulltext.PDF.
- ณัฐपालิน นิลเบ็ง. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการใช้กระบวนการจัดการความรู้ในการพัฒนาองค์กร. วารสารวิจัยการพยาบาลและสุขภาพ สถาบันพระบรมราชชนก, 24(2), 37-49.
- ธมกร มณีจันทร์. (2566). ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพร้อมในการจัดการความรู้ของบุคลากร เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นรินทร์ อศวไพศาลกุล. (2556). การจัดการความรู้ของส่วนตรวจสอบเขตปลอดอากร กองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปพนวิช เข้มพิลา. (2566). การจัดการความรู้ของสำนักงานงบประมาณกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงศกร พรหมเรืองโชติ (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อปัจจัยความสำเร็จในการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พนิดา พนิตธำรง. (2563). อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล”. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. (2546, ตุลาคม 9). ราชกิจจานุเบกษา, 120(100ก.), 4.

- พัชนี กาสุรีย์. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- เยาวรัชย์ พรประสิทธิ์. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของกรุงเทพมหานคร:
กรณีศึกษา สำนักงานเขตกลุ่มกรุงเทพใต้. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลัษณา ศิริวรรณ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ในหน่วยงานภาครัฐไทย:
บทสำรวจเอกสาร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 15(1), 333-362.
- วรภัทร อาปะโม. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วินิตย์ ชันดี. (2559). การจัดการความรู้ในการพัฒนาทักษะแรงงานใหม่ในอุตสาหกรรมลำไยอบแห้ง. การค้นคว้าอิสระ,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2566). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชาการและนวัตกรรมในองค์การ.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วีระพร วงษ์พานิช. (2555). ปัจจัยองค์กรในการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้เกี่ยวกับการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 4(1), 237-246.
- สุวรรณ เจริญเสาวภาคย์. (2548). การจัดการความรู้. กรุงเทพมหานคร : ก. พลพิมพ์.